

ПРИЛОГ 2

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Прати се повећање броја запослених, повећање продаје, повећање производње, оснажавање предузетника, микро и малих привредних друштава, предузетника и пољопривредних задруга ради лакшег пословања на локалном, регионалном и националном и међународном тржишту, унапређење производње у циљу конкурентности, повећање конкурентности на домаћем и иностраном тржишту, унапређење производње намењене извозу, а њивое вредности за период 2012. – 2019. изказане су у Анализи, а што се тиче података за 2020 и 2021. још увек се прате и биће исказани у наредној анализи која је у изради.

- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Припремљена је Анализа процењених економских и других ефеката реализације програма за доделу средстава за субвенције привредним субјектима у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи за период 2017-2021 године са предлогом мера за унапређење остварених резултата. Анализа има за циљ да укаже на ефекте који су постигнути доделом субвенција, а све то на основу уложеног и учињеног, односно добијеног, кроз практично сагледавање привредних субјеката који су добили средства и колико су унапредили своје пословање.

Повећање продаје гледаће се кроз повећање прихода из биланса успеха, тако да ће се дати и комплетна анализа повећања добити кроз разлику прихода и расхода, а посебно ће се указати на добит последње године пословања у односу на годину када су додељена средства од стране Координационог тела Владе Републике Србије.

Предлог мера за унапређење добијених резултата, као могућност за побољшање реализације поновне доделе средства даће се на крају анализе, а на основу чињеничног стања које утврђено приликом контроле привредних субјеката у периоду 2013-2021. године.

Укупан износ субвенција у периоду 2016 – 2021 година намењен привредним субјектима у приватном власништву у општинама Прешево Бујановац и Медвеђа је 186.481.859,13 рсд.

Након потписивања уговора са Службом Координационог тела Владе Републике Србије, корисници средстава су поред набавке средстава за рад, имали обавезу да након одређеног времена повећају продају и производњу (најчешће 25-30%) али и да изврше повећање броја запослених у односу на број запослених који су имали у тренутку подношења пријаве.

Током посматраног периода (2016-2020) степен испуњавања уговорних обавеза по питању запошљавања нове радне снаге (повећања запослених радника) је био различит. У

првој посматраној години, ако погледамо збирне резултате, привредни субјекти су у потпуности испунили овај део уговорних обавеза, док у 2018.години запослено мање него што је предвиђено уговором, док је у 2019 години више него што је предвиђено.

Генерално посматрано, на укупном нивоу део уговорних обавеза је испуњен, односно део који се односи на повећање запослености, јер је уместо предвиђених 879 новозапослених радника, у 2020.години извршено повећање за 897 нових лица, односно за 18 запослених више него што су то захтевале уговорне обавезе.

Остварени пословни резултати корисника субвенција одобрених у 2016.години, на крају посматраног периода тј. у 2020.години, указују да је у Прешеву и Бујановцу већина корисника увећала добит, док привредни субјекат у Медвеђи на крају посматраног периода послује са смањеном добити.

Уколико се посматра пословање корисника средстава који су остварили право на субвенције у 2018.години, на крају посматраног периода (2020.године) уочава се да је у општини Прешево 57% корисника средстава повећало добит, у Бујановцу 50% а у општини Медвеђа 100% корисника (1 корисник).

Код корисника средстава који су добили субвенције у 2019.години, у општини Прешево 66% корисника је забележило повећање добити у односу на годину добијања средстава, у општини Медвеђа 100% (1 корисник средстава) док је у Бујановцу 85,7% корисника имало смањење добити у односу на 2019.годину.

Код корисника средстава којима су одобрене субвенције у 2020.години на крају посматраног периода (2020.године) у општини Прешево 50% корисника средстава бележе повећање добити у односу на претходну годину, у општини Бујановац 60% корисника бележи губитак, док у општини Медвеђа једини корисник коме су одобрена средства у има смањену добит у односу на претходну годину.

За субвенције одобрене у 2021. години још још нису расположиви подаци, јер су уговори закључени у септембру 2021. године.

На основу анализе остварених резултата, предложене су препоруке за унапређивање поступка доделе средстава у оквиру будућих програма доделе субвенција за исте и сличне намене:

Приликом преиспитивања пријаве привредног субјекта потребно је извршити детаљну анализу финансијских извештаја (биланса стања и биланса успеха), и посебну пажњу обратити на тренд финансијских показатеља у претходне три године (посебно приходе и расходе и њихову структуру)

Можда је потребно од привредних субјеката приликом конкурисања уз пријаву тражити да ураде и доставе детаљну SWOT анализу како би се на основу ње могла произвести права стратегија будућег пословања, али и детаљно преиспитале снаге и

слабости унутар привредног субјекта, као и да се препознају шансе и претње из окружења а које могу да утичу на пословање привредног субјекта.

- Дефинисати критеријум повећања броја запослених сразмерно износу одобрених средстава,
- За број запослених у тренутку подношења пријаве, потребно је узети највећи број запослених са плаћеним порезима и доприносима у последњих 6(шест) месеци.
- Код корисника средстава треба поваћати одговорност за поштовање времена и припремљеност за контролу.
- Приспитати могућност да за додељена подстицајна средства корисници средстава купују само нову опрему и средства за рад.
- Интезивирати активности у привредним субјектима из области безбедности и здравља на раду:
  - o Обука послодаваца за самостално обављање послова безбедности и здравља на раду (за послодавце који имају до 20 запослених, а баве се непроизводном делатношћу)
  - o Обука запослених у привредним субјектима за безбедан и здрав рад
  - o Припремне обуке за полагање стручног испита за обављање послова Лица за безбедност и здравље на раду
  - o Обезбедити да привредни субјекти испуне обавезе које проистичу из Закона о безбедности и здравља на раду (Акт о процени ризика за сва радна места у радној околини, вођење евиденција из области безбедности и здравља на раду...)
- Спроводити активности у привредним субјектима из области система менаџмента
  - o Упознавање привредних субјеката са значајем имплементације међународних стандарда као једног од битних услова конкурентности како на домаћем тако и на међународном тржишту
  - o Упознавање привредних субјеката са захтевима међународних стандарда за системе менаџмента (систем менаџмента квалитетом, систем менаџмента заштитом животне средине, систем менаџмента здрављем и безбедношћу на раду, систем менаџмента енергијом, систем менаџмента безбедности хране...),а све у циљу повећања ефикасности пословања.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Програмом се не предлаже никаква промена, него је он препознат као најважнији за даљи развој општина, те су средства за ту намену и опредељена буџетом Службе Координационог тела.

- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Програмом се подстиче економски развој општина Прешево, Бујановац и Медвеђа посебно у области предузетништва јер је у досадашњем периоду расподела средстава предузетницима била веома скромна

- 5) Која промена се предлаже?

Повећање учешћа предузетника у расподели јавних средства уз изостављање предузећа која су до сада значајно утицала на квантум повучених средстава.

- 6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је потребна, како би се повећао обухват и структурра предузећа којима се додељује субвенција.

- 7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Утицаће на смањене стопе незапоселности и повећања бруто додате вредности.

- 8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не.

- 9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Не.

- 10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Није могуће разматрати предложену опцију, јер је Програм битан за даљи економски развој и оснаживање општина Прешево, Бујановац и Медвеђа.

- 11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Утицај оваквих програма је сигурно значајан за развој ових општина.

ПРИЛОГ 3: Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ Програма је подршка развоју економских потенцијала општина Прешево, Бујановац и Медвеђа и повећању производње микро, малих привредних друштава, предузетника.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Специфични циљеви који би требало да се остваре реализацијом Програма су:

1) подршка унапређењу производње и конкурентности микро, о малих привредних друштава и предузетника и повећања запошљавања;

2) подршка развоју микро, малих друштва, предузетника и пољопривредних задруга у циљу одрживог коришћења природних и створених потенцијала за развој предузетничке иницијативе

3) оснаживање микро, малих привредних друштва, предузетника и пољопривредних задруга за ефикасније повезивање на локалном, регионалном, националном и међународном тржишту;

4) повећање раста микро, малих привредних друштава, унапређење конкурентности на домаћем и страним тржиштима и унапређење производње намењене извозу или супституцији увоза.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Усклађени су.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Реализација програма ће се пратити преко следећих индикатора:

- Смањење укупне незапослености у општинама (извор верификације: Републички завод за статистику) – биће вреднован у односу на постојеће стање;
- Раст укупне запослености по општинама (извор верификације: Републички завод за статистику) - биће вреднован у односу на постојеће стање;

- Отварање најмање 30 нових радних места код свих корисника субвенционисаних средстава (извор верификације: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање)
- Раст остварених инвестиција у основна средства по општинама (извор верификације: Републички завод за статистику) - биће вреднован у односу на постојеће стање само у областима у којима се додељују средства
- Раст остварене вредности извоза робе по општинама (извор верификације: Управа царина) - биће вреднован у односу на постојеће стање.

ПРИЛОГ 4: Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Није могуће размотрити опцију „status quo”.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Служба Координационог тела је урадила Анализу ефеката за период 2012 -2017. година коју вам достављамо у прилогу. За 2018. годину израда анализе је у току, а за 2019. 2020 и 2021. годину још није истекао период праћења, али ће се и ефекти везани за те године представити у анализи која је у изради.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Да.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Да.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Не у потпуности.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Нарочито кроз интервенцију јавног сектора.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Постоје.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

То је представљено у достављеној Анализи.

ПРИЛОГ 5 : Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Повећање запослености, предвиђено Програмом, допринеће повећању јавних прихода у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа, а неће утицати на јавне расходе.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Средства за реализацију овог Програма у износу од 40.000.000,00 динара обезбеђена су у 1буџету Службе Координационог тела за 2022. годину који је усвојила Народна Скупштина Републике Србије.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење Програма неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Програм неће проузроковати додатне трошкове.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Није могуће.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Програм неће утицати на расходе других институција.

ПРИЛОГ 6: Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Утицаће на повећање производње, продаје, повећање конкурентности на домаћем и иностраном тржишту, а што је представљено у Анализи.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Да утиче, представљено је у Анализи у прилогу.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Да утиче, представљено је у Анализи у прилогу.

- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Да утиче, представљено је у Анализи у прилогу

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Да утиче, представљено је у Анализи у прилогу

- 6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Утицаће на повећање стопе запослености, а самим тим и на повећање животног стандарда.

ПРИЛОГ 7 : Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Програм неће проузроковати трошкове за грађане општина Прешево, Бујановац и Медвеђа.

Општи циљ Програма је подршка развоју економских потенцијала општина Прешево, Бујановац и Медвеђа и повећању производње микро, малих и привредних друштава, предузетника.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Не треба предузимати никакве мере јер нема ризика који могу утицати на популацију.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Ово је програм подршке унапређењу производње и конкурентности микро, малих и привредних друштава, предузетника у циљу економског раста и повећања запошљавања.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Програмом је предвиђено да привредни субјекти који добију субвенцију запосле најмање једног новог радника. Уговором је дефинисано да се реализација пројекта прати три године.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Служба Координационог тела омогућава равноправан третман свим привредним субјектима који поднесу пријаве на конкурс.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Повећање запослености у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа, које је овим програмом предвиђено, утицаће на повећање животног стандарда.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Повећање запослености и економски развој мењају социјалну ситуацију у Пчињском и Јабланичком округу. Општине Прешево и Бујановац припадају Пчињском, а Медвеђа Јабланичком округу.

Стопа незапослености у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа је међу највишима у Републици Србији. Неопходно је да Служба Координационог тела у 2022. години настави да улаже средства која ће бити подстицај за економски развој ове три општине.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Програмом је предвиђено ново запошљавање радника из општина Прешево, Бујановац и Медвеђа. Самим тим радници који буду запослени оствариће социјалну и здравствену заштиту.

ПРИЛОГ 8: Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Не утиче.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Не утиче.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Не утиче.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не представља.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Не утиче.

ПРИЛОГ 9: Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Не уводе се никакве промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Постојећи капацитети Службе Координационог тела и локалних самоуправа Прешево, Бујановац и Медвеђа су довољни за реализацију програма.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Не, није потребно.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Јесте.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не утиче.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Не утиче.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њена касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Привредни субјекти који добију субвенцију Службе Координационог тела су у обавези да све активности у вези са уговором реализује у року од 6 месеци од дана потписивања уговора, осим оних за које је овим уговором одређен дужи рок за извршење као и да обезбеде одрживост почетних инвестиција и новоотворених радних места повезаних са овим инвестицијама у истом подручју, односно региону, најмање три године након завршетка пројекта.

ПРИЛОГ 10: Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, реализује политику Владе Републике Србије на подручју општина Прешево, Бујановац и Медвеђа.

Програм спроводи Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа у сарадњи са локалним самоуправама и канцеларијама за локални економски развој у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину – у члану 8. став 2. Раздео 3 - Влада; Глава 3.12 – Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа; Програм 1501 – Развој општине Прешево, Бујановац и Медвеђа; Функција 110 – Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови и спољни послови; Програмска активност 0001 – Инфраструктурни и економски развој, Економска класификација 454 – Субвенције приватним предузећима, опредељена су у средства у укупној вредности од 40.000.000,00 динара.

За спровођење овог Програма није потребно спроводити јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа напомиње да је већ годинама управо овај програм препознат као најважнији за даљи развој општина.